

KLIMAVIRKSOMHEDSCASE I LEKTION/FORLØB

Beskrivelse af, hvordan klimavirksomhedscasen kan anvendes som læringselement, der kan understøtte bæredygtig erhvervsfaglighed og dannelse i undervisningen

TEMA OG VERDENSMÅL Der udvælges et eksisterende undervisnings- lektion/forløb som den konkrete virksomhedscase kan anvendes i til at understøtte det faglige indhold og styrke fokus på bæredygtighed og grøn omstilling,	Hvilket fagligt tema kan virksomhedscasen indgå i? Indgår i det skriftlige arbejde i faget Virksomhedsøkonomi, med fokus på økonomisk udvikling og cirkulær økonomi	Indskriv evt. hvilke verdens- og delmål , der passer til temaet.
MÅL Indsæt formålet med lektionen/forløbet og de konkrete faglige mål fra LUP, bekendtgørelser mm., som du ville arbejde ud fra i lektionen eller forløbet, hvor virksomhedscasen indgår?	Hvilken uddannelse bliver casen anvendt i? HHX og EUX Hvad er formålet med lektionen/forløbet? Formålet er dels, at eleverne får trænet deres kompetencer til at løse den skriftlige eksamensopgaves opgave 1.1 + 1.2 + 1.3+1.4. Derudover er det formålet, at eleverne tilegner sig viden om cirkulær økonomi gennem arbejde med en konkret virksomhedscase, der i dette forløb er IKEA. Gennem forløbet bliver der altså arbejdet både med konkret faglig eksamenstræning, men også med indlæring af nyt supplerende stof. Forløbet kan helt naturligt indgå som ét af de mindst fire obligatoriske Problem Baserede Læringsforløb man skal gennemføre i Virksomhedsøkonomi, og som eleverne kan udvælge til at fremlægge ved den mundtlige eksamen. Hvilket fag indgår klimavirksomhedscasen i? Virksomhedsøkonomi (kan bruges både på B og A niveau), og kan ligeledes bruges som en del af et Erhvervs-case-forløb Hvilke faglige mål kan klimavirksomhedscasen og lektionen/forløbet bidrage til? (hentes i LUP og bekendtgørelser) Virksomhedsanalyse, herunder <ul style="list-style-type: none"> analyse af virksomhedens økonomiske udvikling på baggrund af årsrapporter og andet eksternt materiale på dansk og engelsk analyse af virksomhedens CSR-indsats strategisk analyse af værdiskabelse, konkurrence og vækst samt udvikling af virksomhedens forretning Supplerende stof <ul style="list-style-type: none"> Det supplerende stof anvendes til at belyse aktuelle problemstillinger omkring virksomheden og dens økonomiske forhold.	
INDHOLD OG LÆRINGSPROCES Lav en kort beskrivelse af indholdet i lektionen/forløbet og hvilke læreprocesser der bruges?	Hvilket indhold skal dine elever arbejde med i lektionen/forløbet, hvor casen indgår? I opgave 1 skal eleverne arbejde med at kunne identificere hvilke forhold, der har påvirket en virksomheds økonomi, og disse forhold skal findes i artikler. Disse fundne forhold skal derefter anvendes til at forklare en konkret virksomheds faktiske økonomiske udvikling i nøgletallene for Indtjeningsevne og Kapitaltilpasningsevne. Desuden skal eleverne kunne vurdere hvordan udviklingen i indextallene har påvirket Overskudsgraden, Aktivernes Omsætningshastighed, Rentabilitet og Egenkapitalens forrentning. I opgave 2 skal eleverne arbejde med emner i relation til Cirkulær Økonomi koblet direkte på en virksomhed, der i dette tilfælde er IKEA. Opgaven kan tilpasses ved at man ikke behøver at besvare alle delspørgsmål, men blot kan tage nogle af dem – tage nogle af dem og tage andre af dem på et senere tidspunkt – eller man kan indarbejde dem i et forløb på et senere tidspunkt. Det er altså tænkt som "delmoduler", der så kan tilpasses efter tid og det pædagogiske sigte.	

	<p>Hvilke metoder, værktøjer og teknologier anvender du og hvorfor? Der anvendes excel samt informationsindsamling og kildekritik. Elevernes ræsonnementskompetence, databehandlingskompetence samt kompetence til at se kausale sammenhænge er særligt i fokus i forløbet</p> <p>Hvad er tidsrammen for forløbet (antal lektioner)? Opgave 1.1+1.2+1.3+1.4 skal kunne løses på 100 minutter (det er dét eleverne ville få til eksamen med dét materiale, der skal læses samt de fire delopgaver, der skal besvares – og det er derfor en rigtig eksamenslignende situation). Opgave 2 vil eleverne i grupper få fire moduler á 95 minutter på klassen plus 5 timers fordybelsestid pr. elev til at besvare.</p> <p>Hvilket produktkrav er der til eleverne (hvad skal de producere)? Opgave 1 med delopgave 1.1+1.2+1.3+1.4 skal løses på samme måde som eleverne ville gøre det til en eventuel mundtlig eksamen ved aflevering af et pdf-dokument med deres individuelle besvarelse. Opgave 2 vil være en skriftlig rapport med et omfang på maksimalt 10 sider. Her skal eleverne anvende skolens overordnede krav til rapportgenren, og skal kildehenvise samt udarbejde en kildeoversigt efter APA-standarden.</p> <p>Indsæt links til andre ressourcer du bruger ud over casen? Litteraturlisten med materialer til opgave 1 findes nedenfor. Opgaverne til opgave 2 med tilhørende kildeoversigt findes ligeledes nedenfor.</p>
<p>FAGLIGE OG ALMENE GRØNNE KOMPETENCER Beskriv hvordan undervisningen (og herunder klimavirksomhedscasen) understøtter elevens faglige og almene grønne kompetencer, viden og færdigheder.</p>	<p>Hvilke "fagspecifikke og almene grønne kompetencer" kan casen og lektionen/forløbet bidrage til? Fagspecifikke kompetencer er relateret til begrebet cirkulær økonomi, og elevernes almene kompetencer til at forholde sig kritisk til en virksomheds kommunikation om cirkulær økonomi trænes i forløbet.</p> <p>Definition af grønne kompetencer, som fagspecifikke og almene: "Kompetencer til grøn omstilling defineres som <u>fagspecifikke kompetencer</u>, der ved anvendelse i et job bidrager til samfundets grønne omstilling gennem miljøbeskyttelse, ressourcebesparelse og klimaindsats. Samt elevernes <u>almene kompetencer</u> til at kunne reflektere, identificere og handle på bæredygtige problemstillinger, dilemmaer og udviklingsmuligheder"</p>
<p>PERSPEKTIVERING, DILEMMAER OG NYE INDSIGTER Beskriv her, hvis klimavirksomhedscasen har givet anledning til at drøfte bæredygtighedsdilemmaer og givet nye perspektiver på, hvordan den uddannelse eleverne går på har en rolle for grøn omstilling</p>	<p>Hvilke bæredygtighedsdilemmaer har I arbejdet med i forbindelse med klimavirksomhedscasen? (fx dilemmaer fra videointerviews) Der arbejdes i opgave 1 med bæredygtighed i artikler, der af eleverne skal anvendes til at kunne forklare udviklingen i de økonomiske nøgletal for virksomheden. Der er i flere af artiklerne konkrete forhold, der kobler udviklingen i økonomiske forhold til konkrete initiativer IKEA har foretaget. Videoerne fra IKEA indgår som fundament for det arbejde eleverne skal lave i opgave 2 – og dén opgave kan ikke løses uden at man sætter sig godt ind i de oplysninger, der fremkommer i videoerne fra IKEA.</p> <p>Hvilke nye indsigter har du eller dine elever opnået omkring uddannelsens rolle i grøn omstilling? fx fagets, mesteren og elevens egen rolle ift. grøn omstilling nu og i fremtiden (Dette spørgsmål bliver sendt til jer i et evalueringsskema i efteråret 2023)</p>

OPGAVE 1:

Spørgsmål til skriftlig eksamenslignende opgave om IKEA Danmark

Opgave 1.1 (10 %)

Redegør med udgangspunkt i det vedlagte materiale for, hvilke forhold der har haft betydning for den økonomiske udvikling i IKEA Danmark fra 2019/2020 til 2021/2022.

Opgave 1.2 (10 %)

Analyser udviklingen i indekstallene for indtjening og kapitaltilpasning fra 2019/2020 til 2021/2022 ved hjælp af de fundne forhold. Se spørgsmål 1.1.

Nøgletallene fremgår af bilag 1.

Opgave 1.3 (5 %)

Vurder, hvordan indekstallenes udvikling har påvirket overskudsgraden og aktivernes omsætningshastighed fra 2019/2020 til 2021/2022.

Nøgletallene fremgår af bilag 1.

Opgave 1.4 (5 %)

Forklar, hvorfor egenkapitalens forrentning er faldet fra 36,0 % i 2019/2020 til 35,0 % i 2021/22.

Nøgletallene fremgår af bilag 1.

BILAG 1

Regnskabs- og nøgletal for IKEA Danmark			
Beløb i tkr.	2021/22	2020/21	2019/20
Uddrag af resultatopgørelse			
Nettoomsætning	4.941.287	4.941.933	4.845.796
Andre driftsindtægter	48.586	100.080	41.919
Vareforbrug	-3.103.655	-3.203.849	-3.112.154
Andre eksterne omkostninger mv.	-463.009	-434.912	-423.700
Bruttofortjeneste	1.423.209	1.403.252	1.351.861
Personaleomkostninger	-884.713	-846.614	-782.663
Af- og nedskrivninger	-98.527	-101.578	-102.828
Andre driftsomkostninger	-1.592	-655	-2.643
Resultat af primær drift	438.377	454.405	463.727
Finansielle indtægter	7.031	463	3.039
Finansielle omkostninger	-10.114	-14.248	-18.646
Resultat før skat	435.294	440.620	448.120
Uddrag af balance			
Anlægsaktiver	1.853.916	1.534.204	1.483.020
Omsætningsaktiver	478.506	669.182	908.565
Aktiver i alt	2.332.422	2.203.386	2.391.585
Egenkapital	1.243.555	1.240.277	1.245.411
Forpligtelser i alt	1.088.867	963.109	1.146.174
Passiver i alt	2.332.422	2.203.386	2.391.585
Udvalgte balanceposter:			
Varebeholdninger	254.670	204.796	206.154
Tilgodehavender fra salg	31.252	19.607	28.242
Kortfristede gældsforpligtelser	911.008	747.495	818.790
Rentabilitet:			
Afkastningsgrad, %	19,1	20,6	19,5
Overskudsgrad, %	9,0	9,2	9,6
Aktivernes omsætningshastighed, gange	2,12	2,24	2,03
Gældsrente, %	0,9	1,5	1,6
Egenkapitalens forrentning, %	35,0	35,5	36,0
Gearing, gange	0,88	0,78	0,92
Indekstal for indtjeningsevne:			
Nettoomsætning	102	102	100
Vareforbrug	100	103	100
Andre eksterne omkostninger mv.	109	103	100
Personaleomkostninger	113	108	100
Af- og nedskrivninger	96	99	100
Indekstal for kapitaltilpasningsevne:			
Nettoomsætning	102	102	100
Anlægsaktiver	125	103	100
Varebeholdninger	124	99	100
Tilgodehavender fra salg	111	69	100
Soliditet og likviditet:			
Soliditetsgrad, %	53,3	56,3	52,1
Gældsandel, %	46,7	43,7	47,9
Likviditetsgrad, %	52,5	89,5	111,0

Kilde: Bearbejdet uddrag af IKEA Danmarks årsrapporter for 2021/2022, 2020/2021 og 2020/2019.

Kildefortegnelse

Materiale til opgave 1.1 + 1.2 + 1.3

Berlingske. (26. september 2021). *Du kender IKEA som det blå kæmpehus ved motorvejen. Men nu er boligigigantens strategi en helt anden.*

IKEA. (2020). *Årsrapport 2019/2020.*

IKEA. (2021). *Årsrapport 2020/2021.*

IKEA. (2022). *Årsrapport 2021/2022.*

JyllandsPosten. (30. januar 2022). *Møbelgigant vil købe din gamle kommode – og betale dig med et tilgodebevis.*

Politiken. (1. marts 2023). *Ikea fastholder rekordhøj omsætning.*

Ritzau. (3. februar 2020). *Danskerne handler i stor stilonline og henter selv hos Ikea.*

SustainReport.dk. (7. februar 2020). *Ikea lægger ansvaret for sustainability over på lokale landechefer.*

Opgave 2

Med udgangspunkt i interviews med nøglemedarbejdere i IKEA samt materiale fra IKEA skal I besvare nedenstående spørgsmål. I skal kildehenvise i det omfang det findes nødvendigt for at overholde kravene til akademisk redelighed, og I skal udarbejde en samlet kildefortegnelse over de materialer I selv fremfinder. Kildeoversigten og alle kildehenvisninger skal naturligvis udarbejdes efter APA-standard.

Materialerne I skal bruge som absolut minimum (vil ikke være nok til at kunne løse opgaven fuldstændigt) er:

- Danske Erhvervsgymnasier: Klimacase om IKEA på linket:
<https://deg.dk/ikea>
- Interviews med nøglemedarbejdere i IKEA:
  - Kommunikations- og bæredygtighedschef, Christian Mouroux
  - Retail Solutions manager, Ann Friis
  - Core Area Manager, Dennis Hult-Jacobsen
  - Product Quality Manager, Iuliia Lenikhan
  - Market Expansion Manager, Anders Nordtorp
  - Fulfilment Project Implementation Manager, Jonas ChristensenM

IKEA Sustainability Report FY22

IKEA Climate Report FY22

Opgave 2.1 Introduktion til IKEA

Udarbejd en kort karakteristik af IKEA som en global virksomhed, der er kendt for deres møbler og indretningsløsninger. Giv en kort oversigt over virksomhedens historie, størrelse og tilstedeværelse på verdensplan.

Opgave 2.2 Cirkulær økonomi

Forklar begrebet cirkulær økonomi, herunder hvordan det adskiller sig fra den traditionelle lineære økonomi. Forklar de grundlæggende principper bag cirkulær økonomi, herunder bl.a. genbrug, genanvendelse og ressourceeffektivitet.

Opgave 2.3 Bæredygtighedsstrategi

Beskriv IKEAs overordnede bæredygtighedsstrategi og hvordan den relaterer sig til cirkulær økonomi. Diskuter IKEAs mål og forpligtelser til at implementere cirkulære økonomiske principper i deres forretningsmodel. Herunder skal I vurdere hvorvidt de mål IKEA arbejder efter er operationelle.

Opgave 2.4 Integration af cirkulære principper i produktdesign

Find konkrete eksempler på, hvordan IKEA integrerer cirkulære principper i deres produktdesign. Diskuter, hvordan de designer produkter med henblik på nem demontering, genbrug af materialer og forlænget levetid gennem reparation og opgradering.

Opgave 2.5 Cirkulær forretningsmodel

Undersøg IKEAs tilgang til at implementere en cirkulær forretningsmodel. Beskriv eksempler på initiativer som leje- og leasingordninger, indsamling og genbrug af

brugte møbler samt samarbejde med andre interessenter for at lukke ressourcekredsløbet.

Opgave 2.6 Kommunikation om cirkulær økonomi

Diskuter, hvordan IKEA kommunikerer deres cirkulære økonomiinitiativer til forbrugerne og hvordan de engagerer forbrugerne i bæredygtighedspraksis. Udarbejd mindst to konkrete eksempler IKEA kan benytte til kampagner, informationsmateriale eller interaktive løsninger, der opfordrer til cirkulære adfærdsmønstre hos forbrugerne.

Opgave 2.7 Identifikation af udfordringer for forretningsmodellen

Identificér nogle af de udfordringer, IKEA og andre virksomheder står over for i forbindelse med implementeringen af cirkulær økonomi. Diskuter også potentielle fremtidsperspektiver og muligheder for at udvide og forbedre IKEAs cirkulære økonomiinitiativer.